

## **Posudek diplomové práce Natálie Doležalové**

### ***Metody tvůrčího psaní ve výuce mateřského jazyka***

#### **1. Koncepce práce**

Natálie Doležalová předkládá prakticky motivovanou diplomovou práci, v níž ohledává deset různých způsobů zapojení tvůrčího psaní do středoškolské výuky češtiny a poskytuje k nim soubor doporučení pro pedagogy. Autorka upozorňuje na zásadní odlišnost tvůrčího psaní oproti běžné výuce slohu, spočívající v orientaci na samotný proces psaní, seberozvoj a reflexi, nikoliv primárně na výsledný text. V situaci, kdy se sloh v české škole dosud běžně známkuje, často bez slovního hodnocení, je společenský přínos práce nezpochybnitelný. Už jen předložený seznam deseti metod tvůrčího psaní je očividně výsledkem náročného procesu selekce a zasluhuje pochvalu.

Primárně pedagogický zájem autorky je z práce patrný ve všech ohledech. Teoretická část je bohužel velmi krátká a obsahuje rešerši spíše prakticky než výzkumně zaměřených publikací, což lze ale částečně vysvětlit stavem bádání v českém prostředí. Ze zahraničního prostředí bych pro potřeby dalšího prohloubení doporučila minimálně literaturu k tématu „writing for pleasure“ (autoři R. Young, F. Ferguson, T. Cremin aj.), která se přímo dotýká autorčiných podnětných úvah o rozvoji celkového vztahu ke psaní. Bývala bych uvítala, kdyby se k těmto úvahám a k teorii vůbec autorka systematictěji vrátila ve standardní diskusní kapitole, která v práci chybí; teorie a praxe by se pak úžeji provázaly.

Hodnocení: B

#### **2. Metodologie**

Metodologicky se autorka hlásí k případové studii, jelikož kombinuje různé typy dat, byť by se k jejímu projektu dalo přistupovat také jako k pedagogické intervenci. V praxi obdrželi účastníci deset různých zadání pro tvůrčí psaní, při jejichž plnění (s výjimkou jednoho) pak byli pozorováni a jejichž výsledky autorka vyhodnotila volně podle doporučení organizace CERMAT pro hodnocení slohu. Dále studenti vyplnili reflektivní dotazníky, v nichž

jednotlivé úkoly zhodnotili na kvantitativní škále i kvalitativně. Taková metodologie dává smysl.

Autorka ale metodologii a nakládání s daty popisuje příliš úsporně. Namátkou chybí následující zcela klíčové informace: \*Jaký ročník SŠ participanti navštěvovali. \*Jak přesně byl zkonstruován reflektivní dotazník (bylo by vhodné přiložit) a kolikrát byl vlastně využit. \*Na základě jakých kvantifikačních postupů došla autorka k deskriptivním statistikám, které na některých místech poskytuje (např. proporce odklonů od tématu). \*Že zdrojem dat bylo také zúčastněné pozorování a nakolik si při něm autorka vedla etnografické poznámky. \*Že zdrojem dat byla také reflexe vyučující a kdy a jakou formou byla tato získána. \*Proč jedna aktivita („hrozen“) byla ze spojitého cyklu intervence vyňata, ale přesto byla zahrnuta do závěrečného hodnocení, atd. S těmito údaji by práce působila méně nahodile a snáze by mohla inspirovat další počiny odborné i praktické.

Hodnocení: C

### **3. Práce s odbornou literaturou**

Odborná literatura je v práci umně propojená s ostatním výkladem. Kromě připomínky k velmi malému množství výzkumné literatury (viz výše) a jejího nevytěžení v závěrečné diskusi mám pouze tu výhradu, že u odkazů na literaturu včetně přímých citací často chybí čísla stránek a že přímé citace nejsou odděleny uvozovkami, takže je nelze snadno rozeznat od jiných pasáží v kurzívě.

Hodnocení: B

### **4. Formální úroveň práce**

Formálně má práce vynikající úroveň, je zde patrná snaha o určitou metodičnost v postupu prezentace, přehlednost a snadnou orientaci. Překlepů jsem zaznamenala minimum. Vítám občasné subjektivizující vstupy, které poskytují vhled do autorčiných osobních motivací. Text je napsán poutavým, až vyprávěcím, ale přesto přesným jazykem a čte se velmi dobře. Ve zkrácené podobě má potenciál zaujmout čtenáře z pedagogické obce a přinést mnoho praktického užitku.

Hodnocení: A

## **5. Celkové hodnocení**

Natálie Doležalová si pro svou diplomovou práci vytyčila nesmírně prospěšný a komplexní úkol a získala množství dat, jehož zpracování by snadno nasýtilo hned několik odborných textů. Projevila značnou kreativitu, ale také disciplínu a houževnatost v práci se získaným materiálem a nabyla zkušenost, kterou by měla v zájmu rozvoje výuky sdílet s co největším množstvím pedagogů. Autorčin praktický projekt velmi oceňuji, jeho odborné písemné podání shledávám adekvátním pro diplomovou práci a navrhuji pro něj známku „velmi dobře“.

### **Otázka k obhajobě**

Chtěla bych autorku vyzvat k zamyšlení nad tím, jakými doplňujícími objektivnějšími postupy by se dala ověřit její domněnka, že aktivity tvůrčího psaní mohou dlouhodoběji napomoci posílit vztah žáků ke psaní obecně.

V Praze dne 10. srpna 2024

Dr. Anežka Kuzmičová

Ústav českého jazyka a teorie komunikace

FFUK